

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa. Przekraczamy granice

Prolomení lidové symetrie - jak intenzivní je síla barev?

Lidové barvy nepřinášejí žádná překvapení. Jsou samozřejmé a jejich jistota spočívá v neměnnosti, nezařazují se mezi současné trendy, jsou nade vším. Preference týkající se barev, které se průběžně mění v rámci dekorování interiérů nebo při výrobě pořád obměňujících se nových vzorů na předmětech každodenní potřeby, zůstávají v rámci tradičního designu nezměněny. Není na tom nic

překvapujícího ani staromódního, jsou přece nadčasové a pořád ceněné. V dobách velikého rozkvětu malovaného porcelánu, kdy barevné kytice málem překypovaly ze šálků nebo talířků, jež byly přeplněné malovanými věnečky a symetrickými kyticemi, se v podstatě nikdo nezaměřoval na to, aby do tohoto systému zavedl nějaký chaos. Proč, když přece vyplněné do posledního místa hrníčky byly kvintesencí lidového rázu a zároveň jedním z nejpopulárnějších vývozných produktů v rámci celé Evropy nebo i světa. Hádám, že ještě před 20 lety jen málokdo cítil potřebu úpravy a přizpůsobení tehdejších zásad zdobení novějším trendům. Čím se tedy liší dnešní přístup k lidovým vzorům? Jaké jsou naše potřeby, když se pokoušíme vyždímat z teoreticky nedotknutelné tradice nějaký nový smysl? A především, můžeme si to vůbec dovolit?

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa. Przekraczamy granice

Pozoruj, že hledání inspirace se nevyhýbá také čerpání z bohatství opolského lidového vzoru. Myslím si, že toto lze ospravedlnit pouze talentem, promyšlenou vizí a obrovskou tvůrčí touhou umělce, který ale zároveň respektuje tradici, již si klade před sebou jako vzor a třeba i recept. Je třeba si položit otázku, kterou cestou při navrhování chceme zvolit? Dle mého názoru existuje několik cest. Lze čerpat ze samotné kompozice. Využití pouze tvaru květů je rovněž inspirující myšlenka. A co třeba zaměřit se na samotnou barvu?

Tradice lidového zdobení je převážně bohatá na šíleně barevné kombinace s menším nebo větším zachováním symetrie. Toto se opakuje ve velmi mnoha regionech, jež se mohou pochlubit takovýmto kulturním zázemím. Podrobněji jsem se pozastavila nad našimi blízkými sousedy a přesněji řečeno nad česko-slovenskými lidovými ohlasy. Jsou ve své tradici nádherní. Velmi důslední a přitom barevně pestří. Také v jejich případě síla barev odráží jejich věrnost tradici.

© 2015 Anna Fraňová

www.zlvezvanyj.fofot.cz

Nerada něco srovnávám, zkusme tedy prozkoumat tyto vzory a také ty naše opolské z hlediska originality. Zajímalo by mě, zda u našich českých sousedů dochází k porušování této symetrie, která je patrná v květových kompozicích. Zkoušel už někdo využít převahu listnatých motivů, jejichž spleť tvarů přímo nabádá k jejich začlenění do návrhu moderního nástěnného vzoru? A třeba se někomu podařilo všimnout si, že jednotlivé prvky lze skládat do velkých barevných ploch, které již nemusí být střeženy symetrií? Jedná se o skvělý nápad k využití v dnešní době, kdy vnímáme potřebu proměňování tradice do něčeho současnějšího!

Když už jsem se zmínila o proměňování nebo inspirování se lidovými vzory, nejvěrněji je vždy zachycována barva. Forma, počet, rozmístění na povrchu porcelánu a nejen to - vše může být ve větší míře proměněno, avšak vyobrazení lidových barev uzavře vše, co je nové v duchu tradice.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa. Przekraczamy granice

Barva uzavřená do nesymetrické formy? Pokud bych měla čerpat ze svých uměleckých projektů, mohu vám uvést jeden vhodný příklad. Prolamujíc pravidelnost jsem vytvořila kompozici točících se květových pruhů, které prolínají povrch porcelánu, procházejí z vnější do vnitřní strany a končí jednotlivými poletujícími listy. Pruhy „se vylévají“ z hrníčku, aby se dostaly na talířek. Lze také vytvořit sofistikované plovoucí tvary při zachování věrnosti tradici prostřednictvím využití barev typických pro tradiční lidové květy.

Barva je prostředek, jenž zřetelně a jednoznačně vyjadřuje sílu tradičního designu. Těch několik základních, jasných, silných a živých barev dokáže vnést život do každé černé kontury, která po vyplnění uzavírá v rámci této kompozici lidovou tradici.

mgr Agnieszka Pyka-Goldner
PYKA art&design®